

Asia: VN/4400/2021

Arviomuistio julkisen hallinnon tietojärjestelmiä koskevan sääntelyn kehittämistarpeista

Lausuntonne arviomuistiosta

1. Kommenttinne arviomuistiossa tehdystä nykytilan kuvauksesta

-

2. Kommenttinne tietojärjestelmistä sääntelykohteena

Tietojärjestelmät kehittyvät nopeasti. Niiden liian yksityiskohtainen sääntely ei saa estää tietojärjestelmien kehittämistä.

3. Millaisia yleisiä vaatimuksia tietojärjestelmien toiminnallisuuksille pitäisi lainsäädännöllä asettaa?

-

4. Millaisia olennaisia teknisiä vaatimuksia hallintoasioita käsitteleville tietojärjestelmille pitäisi lainsäädännöllä säätää?

-

5. Millaisia vaatimuksia, kuten dokumentointivaatimuksia, tietojärjestelmien kehittämiseksi pitäisi lainsäädännöllä säätää?

-

6. Miten lainsäädännöllä tulisi varmistua virkavastuun toteutumisesta ja kohdistumisesta, mitä tulee tietojärjestelmien kehittämiseen, käyttöönottoon ja käyttöön, sekä tietovarantojen käyttöön?

Erytisesti kuntien joukossa on paljon pieniä kuntia, joiden rajalliset resurssit eivät riitä järjestelmien kehittämiseen. Kuntienkin tulisi olla mahdollista hankkia järjestelmiä ja automatisoida niin päätöksentekoa kuin muutakin palvelutuotantoa. Kunnat tarvitsevat järjestelmiä, joita ne voivat turvallisesti hankkia ja käyttää, ilman että tarvitaan omaa syvällistä tietotekniikkaosaamista. Automaattisessakin päätöksenteossa viranomaisen tulee kuitenkin määritellä, millä perusteilla päätökset järjestelmässä tehdään.

7. Mitä edellytyksiä tietovarannoille, niiden laadulle tai niiden käytölle tulisi lainsäädännössä asettaa, jotta niitä voidaan käyttää osin tai täysin automaattisessa päätöksenteossa?

-

8. Miten tietoturvallisuuden arviointia ja arviointijärjestelmää koskevaa lainsäädäntöä tulisi kehittää? Entä erityisesti viranomaisten tietojärjestelmien arvioinnin osalta?

Tietojärjestelmien tietoturvallisuus pitäisi pystyä takaamaan niin, että järjestelmiä hankkivat ja käyttävät yksiköiden ei tarvitsisi erikseen arvioida itse järjestelmän tietoturvallisuutta, vaan se olisi järjestelmältä vaadittava ominaisuus. Järjestelmän tulisi myös ohjata käyttäjää tietoturvalliseen käyttöön, vaikkei järjestelmän käyttäjän vastuuta voidakaan sillä poistaa.

9. Kommenttinne muistiossa todetuista sääntelytarpeista yleensä

-

10. Muut yleiset kommentit arviomuistiosta

Muistiossa ei käsitellä riittävästi kuntasektorin eroja valtion viranomaisiin nähden: Kunta-alan asiakirjoille ei esimerkiksi ole säädetty yleistä turvallisuusluokittelua eikä kunta työnantajana voi hakea kuin turvallisuusselvityslain 21 §:n mukaista suppeaa henkilöturvallisuusselvitystä. Kunnat toimijoina ovat myös hyvin eri kokoisia, ja niillä on hyvin erilaiset resurssit ja lähtökohdat niin tietojärjestelmien kehittämiseen, hankkimiseen kuin niiden arviointiinkin.

Mahdollisten lainsäädäntömuutosten voimaantulolle on varattava riittävät siirtymäajat. Mikäli muutokset aiheuttavat kunnille lisävastuita, valtion tulee korvata niihin liittyvät kustannukset.

Leinonen Sari
Lieksan kaupunki